

בעתירה שבין: "אומץ" – אזרחים למען מנהל תקין וצדק
חברתי משפטי (ע"ר)
58-0410967
ע"י ב"כ עוה"ד ישראלה אלימלך
מרחוב איתמר בן אבי 46 נתניה 42308
טלפון: 050-5343857 פקס: 09-8851583

העותרת

נ ג ד

1. כב' יושבת ראש הכנסת – ח"כ דליה איציק
הכנסת – ירושלים

2. "חץ" – המפלגה הציונית החילונית, 7-59-900024
(לשעבר "אחדות למען עליה – תנועה לאומית
דמוקרטית")
מרחוב החשמונאים 100
טלפון: 03-6426504 050-5248866

3. אברהם פורז, ת.ז. 043726033
מרחוב חיל משמר 14 אפקה, תל אביב 69696
טלפון: 03-6426504 050-5248866

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי ולצו ביניים

בימ"ש נכבד זה מתבקש ליתן צו על תנאי המורה למשיבה מס. 1, יושבת ראש הכנסת הנכבדה, לבוא וליתן טעם מדוע אינה עושה שימוש בסמכותה לפי חוק מימון מפלגות התשל"ג – 1973 (להלן: "חוק המימון"), לחייב את המשיבים 2 ו-3 להשיב לקופת המדינה החזר כספים שקיבלו המשיבים 2 ו-3 מן המדינה ואשר סכומם עומד על סך של לא פחות מ-5,600,440 ₪ (להלן: "הכספים").

בנוסף מתבקש בימ"ש נכבד זה לאסור על המשיבים 2+3 וכל הפועל מכוחם או מטעמם, בצו ביניים, שתקפו עד למתן פסק דין בעתירה זו, לעשות כל שימוש או דיספוזיציה בכספים.

כן מתבקש בימ"ש נכבד זה, לאחר שמיעת העתירה, ליתן צו מוחלט כאמור ולחייב המשיבים בהוצאות העותרת בגין עתירה זו.

1. המשיבה מס. 2 (להלן: "חץ") התמודדה בבחירות האחרונות לכנסת השבע עשרה אך הואיל וקיבלה רק כעשרת אלפים קולות – לא עברה את אחוז החסימה והיא אינה מיוצגת בכנסת הנוכחית.
- "חץ" היא מפלגה, כהגדרתה בחוק המימון, שבכנסת היוצאת (הכנסת השש עשרה) הורכבה מח"כים פורשי סיעת "שינוי", אשר כיהנו בכנסת השש עשרה כחברים מטעם "שינוי" והתפלגו ממנה. המשיב מס. 3 (להלן: "פורז") היה הראשון ברשימת המועמדים מטעם "חץ" לכנסת השבע עשרה ונציגה של המשיבה מס. 2 כהגדרת מושג זה בחוק המימון. יחד עם המשיב 3 בסיעת "חץ" היו עוד שמונה חברי כנסת שכיהנו בכנסת השש עשרה מטעם סיעת "שינוי" ואשר, כאמור, פרשו ממנה. חוק המימון מאפשר לסיעה בכנסת לקבל מאוצר המדינה מימון להוצאות בחירות. בהסתמך על חוק זה נטלה המשיבה 2, מימון כאמור.
2. סמוך להתפזרותה של הכנסת השש עשרה ולפני הבחירות לכנסת השבע עשרה, שלחה היועצת המשפטית של הכנסת מכתב לכל חברי הכנסת שכיהנו אז. העתק המכתב אינו מצוי בידי העותרת אך ידוע לה כי במכתב זה התרתה היועצת המשפטית הנכבדה בחברי הכנסת כי הם יחויבו **באופן אישי** אם ייקחו מימון הוצאות בחירות מאוצר המדינה ואם, לאחר הבחירות לא תעבור מפלגתם את אחוז החסימה והסכום שנלקח לא יוחזר.
3. על פי חוק המימון חבים חברי הכנסת בהחזר החוב באופן אישי כאשר הם נוטלים מימון מקופת המדינה למימון הוצאות בחירות של מפלגה שאין בקופתה נכסים או רכוש המאפשרים החזרת מימון זה וכאשר סיכויי ההצלחה בבחירות של המפלגה החדשה מוטלים בספק.
4. על פי דו"ח מבקר המדינה מיום 30.1.07 (בעמוד 22), אשר בדק את חשבונות הסיעות והמפלגות בבחירות לכנסת השבע עשרה, נותרה "חץ" חייבת לקופת המדינה, בגין מימון שנטלה ולא החזירה, סך של 6,188,940 ₪. העתק הדו"ח מצורף ומסומן **נספח א'**.
- ביום 8 באוגוסט 2007 או בסמוך לכך, פרסמה היועצת המשפטית של הכנסת בכלי התקשורת הודעה כי יושבת ראש הכנסת, הממונה על ביצוע חוק מימון המפלגות, עומדת לתבוע את המשיבים 2 ו-3 להחזרת הסכום שנטלו מקופת המדינה ושלא הוחזר, ואולם, עד עצם היום הזה, לא הוגשה תביעה זו.
5. ביום 13.12.07 פנתה העותרת במכתב אל המשיבה 1, יושבת ראש הכנסת הנכבדה, שהעתקו מצ"ב לעתירה זו ומסומן **נספח ב'**. במכתב נתבקשה המשיבה 1 לעשות שימוש בסמכותה ולתבוע מן המשיבים 2 ו-3 החזר הסכומים שנלקחו כאמור.
6. ביום 7.1.08 התקבלה תשובה ממשרד מבקר המדינה, לפיה העניין הועבר לידיעת מבקר המדינה. העתק המכתב מצורף ומסומן **נספח ג'**.
7. ביום 8.1.08 התקבלה תשובת המנהל הכללי של הכנסת לפיה מדובר בעניין המוכר לו ומטופל בידי הלשכה המשפטית של הכנסת. העתק המכתב מצורף ומסומן **נספח ד'**.

8. ביום 10.8.08 פנתה שוב העותרת ליו"ר הכנסת ובקשה שוב לפעול לגביית החוב. העתק הפניה מצורף ומסומן **נספח ה'**.

בין לבין נתחוויר לעותרת, לתדהמתה, מתוך מכתב שהגיע לידיה ושהעתקו מצ"ב **כנספח ו'** לעתירה זו, כי המשיב מס. 3, יחד עם שאר פורשי "שינוי" דאז, הגיעו ככל הנראה להסכמה כי יחלקו ביניהם את כספי המימון אשר התחייבו להחזירו. המכתב מדבר בעד עצמו וקיים חשש שמא, עד לבירור העתירה, יחלק המשיב 3 את הכספים וכך, אפילו אם ינתן לעותרת הצו המבוקש ויו"ר הכנסת הנכבדה תתבע את החזרתם – לא יהא בכך מאום משום שאלה יפוצו לכל רוח.

9. בהתאם לסעיף 13 ה. לחוק המימון, על נציגיה של הנתבעת 2 (קרי הנתבע 3) להשיב את יתרת הסכומים שברשותם.:

"סיעה שחדלה להתקיים לאחר שקיבלה מימון לפי חוק זה, **יחזירו מי שהיו נציגיה** את יתרת הסכומים שברשותם, לאחר ששילמו את חובותיה, לאוצר המדינה."

10. ברור איפוא שמאחר שנותרו סכומי כסף בקופת המשיבה 2 לאחר תשלום החובות – חייבים המשיבים 2 ו-3 להחזירם לאוצר המדינה ללא כל דיחוי ואם הם מסרבים לעשות כן – שומה על המשיבה מס. 1 לעשות כל שביכולתה כדי לגרום למשיבים 2+3 להחזיר סכומים אלה לכנסת ולאוצר המדינה, לרבות הגשת תביעה לבית המשפט המוסמך.

11. המשיב 3 חב באופן אישי בחובות המשיבה 2 וכי הוא צריך להחזיר לקופת המדינה, את **כל** הסכומים שניטלו ממנה אפילו אם נעשה שימוש בכספים אלה לתשלום חובות של "חץ", וזאת לאור הנימוקים הבאים:

א. בהתאם לחוות דעתה של היועצת המשפטית של הכנסת עצמה, שניתנה כאמור במכתב שהופץ לכל חברי הכנסת עובר לנטילת המימון.

ב. בהתאם לעקרונות של ומינהל תקין. קופת המדינה אינה קופה למימון הרפתקאות בחירות ואין היא קזינו או קופת הימורים. הרוצה ליטול מימון מקופה זו יכלכל צעדיו היטב אם ביכולתו להחזיר המימון באם לאו.

ג. עקרון השוויון. היעלה על הדעת כי מי שמבקש להתמודד בבחירות לכנסת – ואינו חבר כנסת מכהן - יאלץ להחזיר ללווים שנטל מהם הלוואות את הוצאות מימון הבחירות שלו ואילו מי שכיהן כחבר כנסת ונטל את המימון מאוצר המדינה אך לא נבחר מחדש יהא פטור מחובה זו?

12. החוק מתיר אי החזרת הוצאות מימון בחירות רק למי שנבחר מחדש לכנסת, או למצער, לפי סעיף 2 א(1) לחוק - מי שזכה רק ל%1 מכלל הקולות הכשרים זכאי לקבל יחידת מימון אחת ותו לא.

13. הדברים חמורים במיוחד מאחר שמדובר בכספי ציבור מחד ובנבחרי ציבור מאידך. בימים אלה בהם סוגיית השחיתות השלטונית אינה יורדת מסדר היום, לא ניתן לקבל מצב בו נבחר ציבור נטלו לכיסם כספי ציבור (למעלה משישה מליון שקלים חדשים), ואילו נבחר הציבור האמונים על השבת כספים אלה – אינם פועלים לגבייתם. מדוע אדם החייב תשלום

כלשהוא לאוצר המדינה, יהא זה מס או אגרה או תשלום אחר כלשהוא –
חב בתשלומו ותופעלנה נגדו פעולות גביה, ואילו המשיבים 2 ו-3 יהיו
פטורים מהחזר חוב שכזה?

14. אשר על כן מתבקש בימ"ש נכבד זה כאמור ברישא לעתירה זו ליתן צו על
תנאי המורה למשיבה מס. 1, יושבת ראש הכנסת הנכבדה, לבוא וליתן
טעם מדוע אינה עושה שימוש בסמכותה לפי חוק המימון, לחייב את
המשיבים 2 ו-3 להשיב לקופת המדינה החזר כספים שקיבלו המשיבים 2
ו-3 מן המדינה ואשר סכומם עומד על סך של לא פחות מ-5,600,440 ₪,
וכן ליתן צו זמני כאמור.

כן מתבקש בימ"ש נכבד זה, ליתן צו מוחלט כאמור ולחייב המשיבים
בהוצאות העותרת בגין עתירה זו.

15. עתירה זו נתמכת בתצהירו של מר אריה אבנרי, בשם העותרת.

ישראלה אלימלך, עו"ד
ב"כ העותרת